

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich – Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii „Europa 2020” – część druga

COM(2010) 193 wersja ostateczna

(2011/C 21/12)

Sprawozdawca generalny: **Wolfgang GREIF**

Dnia 5 maja 2010 r. Rada, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich – Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii „Europa 2020” – część druga

COM(2010) 193 wersja ostateczna.

Dnia 27 kwietnia 2010 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 463. sesji plenarnej w dniach 26–27 maja 2010 r. (posiedzenie z 27 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Wolfganga GREIFA na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 134 do 9 – 12 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny:

- Ubolewa, że Rada i Komisja wyznaczyły tak napięty harmonogram przyjęcia wytycznych, który w praktyce nie pozwala na faktyczną debatę ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i z parlamentami.
- Uważa, że w wytycznych nie znalazł wystarczającego odzwierciedlenia fakt, iż w obliczu kryzysu nadrzędnym celem polityki UE i krajów członkowskich musi być zwalczanie bezrobocia.
- Przyjmuje z zadowoleniem ograniczenie liczby wytycznych, uważa je jednak za zbyt ogólne i zachowawcze, by skutecznie inspirowały do działania, co powoduje osłabienie podejścia europejskiego.
- Sądzi, że zalecenia polityczne dotyczące rynku pracy wyraźnie kładą nadmierny nacisk na stronę podaży (hasło: zwiększanie szans na rynku pracy) i wzywa do silniejszego uwzględnienia inteligentnego zarządzania popytem, które wspiera przyszły wzrost i innowacje oraz przyczynia się do tworzenia dalszych miejsc pracy.
- Wyraża zaniepokojenie, że w nowych wytycznych nie wymienia się już celu pełnego zatrudnienia (który był głównym elementem poprzednich wytycznych).
- Stwierdza ze zdziwieniem, że w wytycznych nie rozwinięto ani nie doprecyzowano kwestii jakości zatrudnienia i proponuje połączenie w jedną wytycznych 8 i 9, a za to

wprowadzenie osobnej wytycznej mówiącej o wspieraniu jakości zatrudnienia.

- Z zadowoleniem przyjmuje położenie nacisku na trójkąt wiedzy i podwyższanie kwalifikacji, pragnąłby jednak, aby ustalono ambitniejsze cele w zakresie zwalczania bezrobocia wśród młodzieży oraz wspierania kształcenia i szkolenia osób niepełnosprawnych.
- Krytycznie odnosi się do faktu, że ogólnie w zbyt niewielkim stopniu uwzględniono politykę równości płci (np. promowanie kobiet).
- Przyjmuje ze zdecydowaną aprobatą, że „promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa” ujęto w osobnej wytycznej, należałoby jednak silniej podkreślić zmniejszanie zagrożenia ubóstwem wśród dzieci i młodzieży.
- Uważa, że w celu zmniejszenia zagrożenia ubóstwem potrzeba szeregu stabilnych i rzetelnych wskaźników służących mierzeniu i monitorowaniu postępów, które mierzyłyby np. także stosunek dochodu do siły nabywczej, jak również koncentrację dochodów (współczynnik Giniego). Należy przy tym bezspornie uznać odsetek osób zagrożonych ubóstwem za przyjęty względny wskaźnik ubóstwa.
- Jest zdania, że pożądane byłyby wyraźniejsze zapisy dotyczące integracji grup szczególnie zagrożonych ubóstwem (np. kobiet samotnie wychowujących dzieci, osób pochodzenia imigranckiego, osób starszych otrzymujących niskie emerytury i osób niepełnosprawnych).

2. Kontekst: krytyka napiętego harmonogramu Komisji i Rady

2.1 27 kwietnia 2010 r. Komisja Europejska zaproponowała szereg nowych wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich. Razem z wytycznymi dotyczącymi ogólnych kierunków polityki gospodarczej składają się one na zintegrowane wytyczne służące realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. W dniach 25–26 marca 2010 r. Rada Europejska osiągnęła porozumienie w sprawie nowej strategii, która ma zostać oficjalnie przyjęta w czerwcu.

2.2 EKES kilkakrotnie wyrażał poparcie dla zintegrowanego i wieloletniego podejścia do przyszłej strategii UE oraz stale zwracał uwagę na fakt, że kompleksowe zaangażowanie parlamentów, partnerów społecznych oraz społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu europejskim i krajowym jest decydującym czynnikiem owocnej koordynacji polityki i musi być zapewnione na wszystkich jej etapach⁽¹⁾.

2.3 Dlatego w swojej opinii na temat strategii UE po 2010 r. EKES apelował także, by dokonując dostosowania strategii, usunąć przeszkody strukturalne, które utrudniają skuteczne zaangażowanie parlamentów, prawdziwy dialog z partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego⁽²⁾. Jednym z powodów był od lat niezadowolający przebieg konsultacji podczas opracowywania i aktualizacji wytycznych.

2.3.1 W szeregu opinii EKES wyrażał z tego powodu ubolewanie i z naciskiem wzywał Komisję i Radę do zmiany planowanego harmonogramu, zwłaszcza w odniesieniu do lat, w których w ramach koordynacji podejmowane będą strategiczne decyzje. Należy bowiem zagwarantować skuteczne włączenie w proces kształtowania woli politycznej wszystkich właściwych podmiotów społecznych i politycznych na szczeblu krajowym i UE.

2.4 Komitet ubolewa więc tym bardziej, że także w bieżącym roku, kiedy to w ramach strategii „UE 2020” ustalane są nowe, zakrojone na 10 lat priorytety agendy na rzecz wzrostu i zatrudnienia, Rada i Komisja wyznaczyły tak napięty harmonogram przyjęcia wytycznych. W praktyce nie pozwala on na żadną faktyczną debatę ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i z parlamentami.

2.5 W tym kontekście EKES stwierdza, że z powodu niezwykle krótkiego terminu między opublikowaniem wniosku dotyczącego decyzji Rady a datą, kiedy decyzja ma zapaść, Komitet nie jest w stanie przeprowadzić w zwyczajowym trybie konsultacji z udziałem reprezentowanych w nim grup interesów. Czuje się raczej zmuszony do opracowania swojego stanowiska w swego rodzaju trybie przyspieszonym.

⁽¹⁾ Opinia EKES-u z 31.5.2005 w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia państw członkowskich (zgodnie z art. 128 Traktatu WE), COM(2005) 141 wersja ostateczna – 2005/0057 (CNS), sprawozdawca: Henri Malosse (Dz.U. C 286 z 17.11.2005) oraz opinia EKES-u z 13.2.2008 w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady dotyczącej wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich (zgodnie z art. 128 Traktatu WE), COM(2007) 803 wersja ostateczna/2 (Część V) – 2007/0300 (CNS), sprawozdawca: Wolfgang Greif (Dz.U. C 162/92 z 25.6.2008).

⁽²⁾ Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 3.

2.6 W związku z tym EKES wykazuje zrozumienie w stosunku do wszystkich stron, które postulują odpowiednie przełożenie decyzji w sprawie zintegrowanych wytycznych, zwłaszcza w sytuacji, gdy UE właśnie opracowuje nadrzędną strategię rozwoju na najbliższe 10 lat.

2.6.1 W przypadku takiego przełożenia o kilka miesięcy, co Komitet zdecydowanie przyjąłby z zadowoleniem, EKES zastrzega sobie – bez uszczerbku dla uwag i zaleceń przedstawionych w niniejszej opinii – prawo do szczegółowego przedstawienia swojego stanowiska w sprawie proponowanych wytycznych w osobnej opinii z inicjatywy własnej, z uwzględnieniem konsultacji o zalecanym zakresie.

3. Uwagi ogólne dotyczące proponowanych wytycznych

3.1 W wyniku kryzysu gospodarczego i finansowego Europa znajdzie się w nadchodzących latach w nadzwyczaj napiętej sytuacji jeśli chodzi o zatrudnienie. W aktualnych analizach zakłada się, że potrzebne będzie całe dziesięciolecie, by odzyskać 10 mln miejsc pracy, które utracono w czasie obecnego kryzysu⁽³⁾. Wobec tego zwalczanie bezrobocia musi być nadrzędnym celem polityki UE i krajów członkowskich. Zdaniem EKES-u musi to także znaleźć znacznie wyraźniejsze odzwierciedlenie w wytycznych.

3.1.1 W sumie liczbę zaproponowanych wytycznych zmniejszono z dotychczasowych ośmiu do czterech, które – jak planuje Komisja – mają obowiązywać w niezmiennym brzmieniu do 2014 r. EKES zasadniczo przyjmuje z zadowoleniem tę zwięzłość oraz kilkuletni cykl, stwierdza jednak, że w wielu fragmentach tekst jest bardzo ogólny i mało precyzyjny. Komitet obawia się, że w związku z tym państwa członkowskie będą w swoich działaniach kierować się tymi wytycznymi tylko w ograniczonym zakresie. Dla EKES-u jest w każdym razie oczywiste, że im mniej wytycznych, tym większa konieczność przyjęcia jasnych i rzetelnych wskaźników, dzięki którym będzie można mierzyć i kontrolować postępy. Dotyczy to środków odnoszących się do konkretnych grup docelowych, ale szczególnie także zwalczania ubóstwa.

3.2 Do tego dochodzi fakt, że w przedstawionych wytycznych dotyczących zatrudnienia prawie wcale nie wymienia się celów ilościowych – oprócz wskazania następujących trzech wymiernych celów UE, na podstawie których państwa członkowskie mają określać swoje cele krajowe:

— podwyższenie wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat do 75 %;

— ograniczenie wskaźnika przerywania nauki do 10 % oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30–34 lat posiadających wyższe wykształcenie do co najmniej 40 %;

⁽³⁾ „Skills supply and demand in Europe: medium-term forecast up to 2020” (Podaż i popyt w zakresie umiejętności w Europie: prognoza średnioterminowa do 2020 r.), Cedefop, 2010, s. 35 i nast.

— ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25 % poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

3.2.1 EKES uważa, że stanowi to zauważalne osłabienie podejścia europejskiego i wątpi, czy przez takie przeniesienie określania konkretnych założeń dotyczących polityki zatrudnienia niemal wyłącznie na szczebel krajowy uda się osiągnąć większy stopień zobowiązania do realizacji wspólnych wiążących celów.

3.3 Komitet nie do końca rozumie rezerwę w ustalaniu celów europejskich, zwłaszcza że w trakcie debaty na temat strategii na okres po 2010 r. wzywał, by nie rezygnować ze wspólnych celów obecnej strategii, jednocześnie jednak sformułować kolejne, idące dalej i ambitne, z uwzględnieniem sytuacji wyjściowej w poszczególnych państwach członkowskich⁽⁴⁾.

3.3.1 W tym duchu EKES wysuwał w licznych swoich opiniach propozycje uzupełnienia mierzalnych celów w ramach wytycznych i objęcie nimi takich dziedzin, jak równość płci, zatrudnienie młodzieży, zwalczanie stosunków pracy niezapewniających dostatecznego zabezpieczenia społecznego, walka z ubóstwem (także wśród osób pracujących zawodowo), zatrudnienie osób niepełnosprawnych i in⁽⁵⁾.

3.4 Trzon, na którym opierała się europejska strategia zatrudnienia, stanowiły dotychczas przejrzyste cele – takie jak wspomaganie powrotu na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych, zaproponowanie młodzieży w krótkim czasie miejsca pracy lub nauki zawodu, utworzenie odpowiednich placówek opieki umożliwiających godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym, zmniejszenie nierówności płac mężczyzn i kobiet itp. Zdaniem EKES-u należy te cele utrzymać, a tam, gdzie to konieczne, wzmocnić.

3.5 EKES krytycznie odnosi się do faktu, że w zaproponowanych wytycznych dotyczących zatrudnienia w niewielkim stopniu uwzględniono politykę równości płci i promowania kobiet. Kto chce poważnie zmniejszyć ryzyko ubóstwa w Europie, ten musi wyznaczyć ambitne cele i inicjatywy służące likwidowaniu stereotypów związanych z płcią, dyskryminacji na rynku pracy oraz strukturalnych przyczyn różnic w dochodach kobiet i mężczyzn, a także usuwaniu przeszkód wykluczających kobiety z niektórych zawodów

i ograniczających ich przedsiębiorczość⁽⁶⁾. Przedłożone wytyczne przyczyniają się do tego w niewielkim stopniu.

4. Uwagi szczegółowe i propozycje uzupełnień do czterech wytycznych dotyczących zatrudnienia

4.1 Wytyczna 7: Zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenie bezrobocia strukturalnego

4.1.1 EKES zasadniczo popiera cel UE polegający na podwyższeniu wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat do 75 % do 2020 r. Cel ten jest niezwykle ambitny, ponieważ nie tylko podwyższono planowany wskaźnik, ale także (w porównaniu z dotychczasowym celem) wyłączono z niego grupę wiekową 15–19-latków. Komitet pyta o powód wyłączenia młodzieży z kalkulacji ogólnego wskaźnika zatrudnienia.

4.1.2 W tym kontekście EKES stwierdza także, że przy obecnym rekordowym poziomie bezrobocia, wynoszącym prawie 24 mln, problemem na rynkach pracy nie jest brak siły roboczej w ogóle, ale w niektórych państwach członkowskich brak wykwalifikowanej siły roboczej oraz ogromny niedobór dostępnych miejsc pracy. Dlatego w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i tworzenia miejsc pracy należy zbadać także inteligentne działania i modele zatrudnienia służące lepszej dystrybucji pracy.

4.1.3 Właśnie ze względu na dramatycznie wysokie bezrobocie w UE polityka nie może ograniczać się do zwiększania szans pracowników na rynku pracy. Należy raczej w większym stopniu skupić się w przyszłości na przyszłościowych inwestycjach w dziedzinie B+R, kształcenia, infrastruktury, zdrowia i usług socjalnych, aby tworzyć miejsca pracy oraz móc skutecznie wykorzystać potencjał zatrudnienia.

4.1.4 W związku z tym EKES wyraża także zaniepokojenie, że w nowych wytycznych nie wymienia się celu pełnego zatrudnienia (który był głównym elementem poprzednich wytycznych). Mowa jest tylko o likwidacji bezrobocia strukturalnego i zmniejszeniu „bierności zawodowej”. Zdaniem EKES-u trzeba jednak ponownie zmienić te wytyczne z myślą o osiągnięciu pełnego zatrudnienia.

4.1.5 Aby właśnie teraz, w sytuacji kryzysu, zapobiec na tyle, na ile to możliwe dalszemu wzrostowi liczby osób poszukujących pracy i nie dopuścić do umacniania się strukturalnego bezrobocia, nowe zintegrowane wytyczne muszą zawierać wyważony zestaw środków makro-ekonomicznych, łączących politykę gospodarczą zorientowaną na podaż i politykę zorientowaną na popyt.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 3.

⁽⁵⁾ Opinie EKESU: z 30.9.2009 w sprawie: „Praca a ubóstwo: niezbędne podejście całościowe”, sprawozdawca: Nicole Prud'homme (Dz.U. C 318/52 z 23.12.2009); z 1.10.2009 w sprawie związku między równouprawnieniem, wzrostem gospodarczym i wskaźnikami zatrudnienia, sprawozdawca: Béatrice Ouin (Dz.U. C 318/15 z 23.12.2009); z 1.10.2009 w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży. Odnowiona otwarta metoda koordynacji na potrzeby wyzwań i możliwości stojących przed młodzieżą, COM(2009) 200 wersja ostateczna, sprawozdawca: Ionuț Sibian (Dz.U. C 318/113 z 23.12.2009).

⁽⁶⁾ Opinie EKES-u z 29.9.2005 w sprawie ubóstwa kobiet w Europie, sprawozdawca: Brenda King (Dz.U. C 24 z 31.1.2006) oraz z 12.7.2007 w sprawie: „Zatrudnienie grup priorytetowych (strategia lizbońska)”, sprawozdawca: Wolfgang GREIF, Dz.U. C 256 z 27.10.2007; zob. także sprawozdanie Komisji w sprawie równości kobiet i mężczyzn, COM(2009) 694.

4.1.5.1 EKES uważa, że nie zapewnia tego ani całość przedstawionych wytycznych, ani w szczególności omawiana wytyczna. Zalecenia polityczne dotyczące rynku pracy wyraźnie kładą nadmierny nacisk na stronę podaży (hasło: zwiększanie szans na rynku pracy). Należy przywrócić równowagę w tym zakresie dzięki silniejszemu uwzględnieniu inteligentnego zarządzania popytem, które wspiera przyszły wzrost i innowacje oraz przyczynia się do tworzenia dalszych miejsc pracy.

4.1.6 Nie wspomniano także, że przywrócenie wzrostu służącego stabilizacji rynku pracy wymaga przede wszystkim także wzmocnienia popytu wewnętrznego (inwestycje prywatne i publiczne). Oprócz tego nie powiedziano jasno, że środki wspierania koniunktury i inwestycje mające na celu zapewnienie zatrudnienia nie powinny skończyć się zbyt wcześnie, tak by zapobiec dalszemu wzrostowi bezrobocia. W tym kontekście EKES sądzi, że „strategię wyjścia” lub plany konsolidacji – takie, jak nakreślono w wytycznych polityki gospodarczej – można poprzeć tylko z pewnymi zastrzeżeniami dotyczącymi koniunktury i zatrudnienia.

4.1.7 Jeśli chodzi o zalecenie, by państwa członkowskie wprowadziły do swojej polityki w zakresie rynku pracy zasady *flexicurity* zatwierdzone przez Radę, należy zauważyć, że w wytycznej zabrakło jakiegokolwiek wzmianki o tym, że za zasadę równie ważną jak *flexicurity* uznaje się jakość zatrudnienia, co wielokrotnie postulował EKES (7).

4.1.8 Ponadto EKES domaga się jasnego określenia, że motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy powinno przede wszystkim polegać na udostępnianiu sprawnie działających usług urzędów pracy, a w mniejszym stopniu na tzw. zachętach związanych z zasiłkami dla bezrobotnych. Komitet proponuje zatem skreślenie następującego fragmentu ostatniego zdania pierwszego akapitu: „którym powinno towarzyszyć jasne określenie praw i obowiązków bezrobotnych aktywnie poszukujących pracy”; uważa bowiem, że w sytuacji kryzysu zbędne są zalecenia mówiące o zaostrzeniu wymagań dotyczących ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

4.2 Wytyczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy, promowanie jakości zatrudnienia i uczenia się przez całe życie

4.2.1 Komitet przyjmuje wprawdzie z zadowoleniem, że przynajmniej w tytule wytycznej wspomniano o jakości zatrudnienia, stwierdza jednak ze zdziwieniem, że pojęcie to nie zostało dalej rozwinięte ani doprecyzowane (np. w takich aspektach jak promocja zdrowia w zakładach pracy, dochód zapewniający egzystencję, organizacja czasu pracy i zapobieganie jego nadmiernemu wydłużaniu, godzenie życia zawodowego i rodzinnego). Oczekiwałby także silniejszego powiązania

wymogu jakości zatrudnienia ze strategią *flexicurity* oraz podkreślenia znaczenia zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego modelu *flexicurity*, jako że to właśnie elastyczne wewnętrzne rynki pracy doskonale sprawdziły się w czasach kryzysu.

4.2.2 Ponieważ treść tej wytycznej w dużym stopniu ząębła się z treścią następną wytyczną (9), należałoby poważnie rozważyć połączenie ich w jedną, aby uniknąć powielania. Należałoby natomiast wprowadzić osobną wytyczną dotyczącą promowania jakości zatrudnienia.

4.2.2.1 EKES kilkakrotnie stwierdzał, że zwłaszcza w sytuacji, gdy ustala się ilościowy cel zwiększenia wskaźnika zatrudnienia, szczególnego znaczenia nabiera jakościowy aspekt tego przyrostu, ponieważ wzrost zatrudnienia za wszelką cenę (hasło: niepewność zatrudnienia, „ubodzy pracownicy” itp.) nie może być dobrym rozwiązaniem.

4.2.3 Komitet powtarza w tym kontekście swój postulat, by uwzględnić także cele jakościowe, które w znacznym stopniu zagubiono w toku odnowy strategii lizbońskiej w ostatnich latach (hasło: wskaźniki z Laeken, którymi mierzy się tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości) (8).

4.2.4 EKES proponuje także systematyczne monitorowanie nowo utworzonych miejsc pracy pod kątem ich jakości oraz zaleca odniesienie do określonych wspólnie przez europejskich partnerów społecznych wyzwań dla europejskiego rynku pracy (9). Chodzi tu np. o to, by prawo pracy promowało stabilne umowy oraz by wszyscy pracownicy, niezależnie od tego, na podstawie jakiej umowy są zatrudnieni, korzystali z odpowiednich przepisów chroniących ich oraz z pewności zatrudnienia.

4.3 Wytyczna 9: Poprawa wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe

4.3.1 Zdaniem EKES-u polityka na rzecz tworzenia „dobrych miejsc pracy”, obejmująca także ambitne cele w zakresie kształcenia i szkolenia oraz uczenia się przez całe życie, znacznie przyczynia się do wzrostu oraz do zwiększenia wydajności. Dlatego Komitet przyjmuje ten bardzo ważny priorytet z zadowoleniem.

4.3.2 Tak jak w poprzedniej wytycznej, także i tutaj przejawia się potrzeba wskaźnika dotyczącego młodych ludzi zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy. Aby zmniejszyć liczbę ludzi młodych bez pracy, którzy nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu zawodowym, państwa członkowskie mają podjąć wszelkie środki niezbędne do zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej. Zdaniem EKES-u ten ważny punkt należy bardziej uwypuklić, np. zachowując ambitne cele, takie jak:

(7) Opinia EKES-u z 22.4.2008 w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wspólne zasady wdrażania modelu *flexicurity*”, COM(2007) 359 wersja ostateczna, sprawozdawca: Thomas Janson, współsprawozdawca: Christian Ardhe (Dz.U. C 211 z 19.8.2008); opinia EKES-u z 4.11.2009 w sprawie: strategii lizbońskiej po 2010 r., sprawozdawca generalny: Wolfgang GREIF, CESE 1722/2009, punkt 3.4.3.

(8) Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 3.

(9) „Key challenges facing European labour markets: Joint analysis of European Social Partners” (Główne wyzwania dotyczące europejskich rynków pracy: wspólne opracowanie europejskich partnerów społecznych), 2007, s. 61 i nast.

- zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży o co najmniej 50 %,
- maksymalnie czteromiesięczny okres wymagany w celu aktywizacji młodzieży poszukującej pracy lub miejsc kształcenia.

4.3.3 EKES przypomina, że realizacja celu UE 2020 polegającego na osiągnięciu wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75 % zakłada także podjęcie środków z dziedziny polityki zatrudnienia dotyczących osób niepełnosprawnych, które stanowią 16 % ludności w wieku produkcyjnym. W związku z tym Komitet przyjmuje z zadowoleniem jednoznaczne wymienienie tej grupy ludności w wytycznych 7 i 10. Oprócz tego pragnąłby także uwzględnić w wytycznej 9 kształcenia i szkolenia dla osób niepełnosprawnych sprzyjającego ich integracji.

4.4 Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

4.4.1 EKES przyjmuje ze zdecydowaną aprobatą, że „promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa” ujęto w osobnej wytycznej. Uważa to za potwierdzenie słuszności postulatu, który wysuwał kilkakrotnie, i zgodnie z którym rosnące nierówności społeczne w Europie wymagają podjęcia wspólnych działań na rzecz zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Potrzebny jest tu cały pakiet środków dostosowanych do specyficznych potrzeb grup docelowych. Zdaniem EKES-u w wytycznej należy silniej podkreślić zwłaszcza zmniejszenie zagrożenia ubóstwem wśród dzieci i młodzieży oraz wyznaczyć konkretne cele w tym zakresie.

4.4.2 Także jeśli chodzi o zmniejszanie zagrożenia ubóstwem potrzeba szeregu stabilnych i godnych zaufania wskaźników, aby można było mierzyć i monitorować postępy. EKES opowiada się za tym, by odsetek osób zagrożonych ubóstwem uznać bezspornie za przyjęty względny wskaźnik ubóstwa. Uważa wskazane opracowanie dodatkowo kolejnych wskaźników, które mierzyłyby np. także stosunek dochodu do siły nabywczej, jak również koncentrację dochodów (współczynnik Giniego). W żadnym wypadku nie może to jednak prowadzić do rozmycia głównego celu.

4.4.3 EKES przyjmuje z zadowoleniem zalecenie, by starania państw członkowskich w zakresie ograniczania ubóstwa były nastawione na promowanie pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce oraz poszerzanie możliwości zatrudnienia.

4.4.3.1 W tym kontekście EKES zgadza się z wnioskami aktualnego badania Komisji, zgodnie z którymi w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym za priorytet trzeba także przyjąć przeciwdziałanie „ubóstwu w pracy”⁽¹⁰⁾. Komitet proponuje, by zagwarantować dochody zapewniające egzystencję, a w związku z tym także by zwalczać rozrost sektora pracy niskopłatnej. Obejmuje to m.in.:

- zmniejszanie niepewności zatrudnienia na korzyść trwałych stosunków pracy zapewniających zabezpieczenie społeczne;
- zapewnienie zabezpieczenia społecznego w okresach przejściowych między etapem kształcenia a pracą zarobkową;
- wspieranie skutecznych koncepcji polityki rynku pracy przewidujących kształcenie i tworzenie możliwości zatrudnienia, przede wszystkim dla osób, które w wyniku braków w edukacji są wykluczone z rynku pracy;
- uczynienie priorytetem zwalczania bezrobocia wśród młodzieży oraz integracji osób wykluczonych z rynku pracy.

4.4.3.2 Wszystkie te punkty należy włączyć do wytycznej bądź mocniej je podkreślić. EKES powtarza także w tym kontekście swą przedstawioną niedawno propozycję sformułowania skutecznych celów dotyczących dochodu minimalnego i dochodu zastępczego.

4.4.4 Walka z ubóstwem wymaga przede wszystkim środków polityki zatrudnienia i polityki edukacji kierowanych do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem (np. kobiet samotnie wychowujących dzieci, osób pochodzenia imigranckiego, osób starszych otrzymujących niskie emerytury i osób niepełnosprawnych). Pożądane byłyby wyraźniejsze zapisy i cele dotyczące integracji tych osób w społeczeństwie i na rynku pracy.

4.4.5 EKES stwierdza z zadowoleniem, że wspomniano także o ważnej roli gospodarki społecznej w tworzeniu i ochronie zatrudnienia oraz w zwalczaniu ubóstwa, a państwa członkowskie wezwano do aktywnego promowania tej gospodarki. Jest to zgodne z postulatem Komitetu, by w pełni wykorzystywać potencjał gospodarki społecznej, zwłaszcza jeśli chodzi o tworzenie miejsc pracy w dziedzinie usług socjalnych.

Bruksela, 27 maja 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

⁽¹⁰⁾ „Working poor in Europe” (Ubodzy pracownicy w Europie), badanie Eurofound 2010.

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następująca poprawka, która uzyskała poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, została odrzucona w trakcie debaty:

Punkt 4.2.2

Zmienić

„Ponieważ treść tej wytycznej w dużym stopniu zająłaby się z treścią następną wytyczną (9), należałoby poważnie rozważyć połączenie ich w jedną, aby uniknąć powielania. Należałoby natomiast stworzyć i wprowadzić osobną wytyczną dotyczącą koncepcji flexicurity, która objęłaby także m.in. promowanie jakości jakością zatrudnienia.”

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Wynik głosowania

Za: 58

Przeciw: 73

Wstrzymało się: 2
